

Roll No. ....

Total No. of Pages: 04

Total No. Of Questions: 11

Subject Code: HVPE101

Time: 3 Hrs.

Total Marks: 60

Branch (Paper ID): A1105, B.Tech, BBA, BCA, BMCI, BRDM, BISM, MBA/MBA (IB), B.Arch, B.Com, B.Sc. (FT), B.Sc. (HMCT), B.Sc. (MLS) M. Code: 10049

(Note: Please fill subject code and paper ID on OMR)

ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਾਵਰੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਰਸ

मानव मूल्य और व्यवसायिक नैतिक शिक्षा में एक आधारभूत पाठ्यक्रम

A Foundation Course in Human Values and Professional Ethics

Note:

1. Each Question is given in all three languages (Punjabi, Hindi & English). Students are required to choose any ONE language throughout the exam.
2. This question paper contains three sections. **SECTION-A** contains Objective type questions, **SECTION-B** contains short type questions and **SECTION-C** contains descriptive type questions.
3. Attempt all questions.

ਭਾਗ-ੳ

भाग-अ

Section A

10x1

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ 10 ਵਸਤੂਨਿਸ਼ਠ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ । ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ।

इस भाग में 10 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं । सभी प्रश्नों का उत्तर देना अनिवार्य है ।

This section contains 10 objective type questions. Attempt all questions.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 (ੳ) ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਭਰੋ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 ਅ ਰਿਕਤ ਸਥਾਨ ਭਰੋ: Q1.a. Fill up the blanks:

1. ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਮੁਢਲੀ ਇੱਛਾ ਨਿਰੰਤਰ ਸੁਖ ਅਤੇ..... ਹੈ।
मानव की मूल चाहना निरंतर सुख और ..... है।
The basic aspiration of human being is continuous happiness and.....
2. ਸਰੀਰ ਇਕ ਜੜ ਇਕਾਈ ਹੈ ਜਦਕਿ ਮੈਂ ਇਕ.....ਇਕਾਈ ਹੈ।
शरीर एक जड़ इकाई है जबकी मैं (स्वयं) एक ..... इकाई है।
The Body is a material unit while the Self is the ..... unit.
3. ਮਾਨਵੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਤੇ ਹੁਨਰ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ.....ਹਨ।
मानव मूल्य और तकनीकी शिक्षा एक दूसरे के ..... हैं।
Human values and production skills are ..... to each other.
4. ....ਉੱਪਰ ਸੱਕ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਣ ਹੈ।
संबंधों में समस्या का कारण ..... पर शंका करना है।
Doubt on .....is the cause of problems in relationship.
5. ਨੈਤਿਕ.....ਵਿਹਾਰ ਹਰ ਕਿੱਤੇ/ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
नैतिक ..... आचरण हर एक व्यवसाय में जरूरी है।
Ethical ..... conduct is the need in every profession.

ਪ੍ਰਸ਼ਨ-1 (ਅ) ਸਹੀ/ਗਲਤ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ: ਪ੍ਰਸ਼ਨ -੧ ਬ ਸਹੀ/ਗਲਤ ਭਰੋ | Q1.b. Write True/ False:

1. ਜੀਵਨ ਦਾ ਉੱਦੇਸ਼ ਅਸੀਮਿਤ ਧਨ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।
जीवन का लक्ष्य असीमित सुविधा-संग्रह है।
The aim of life is to accumulate unlimited wealth.
2. ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਹੋਣਾ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਵਿਵਸਥਾ ਲਈ ਇਕ ਕਦਮ ਹੈ।
परिवार में व्यवस्था समाज में व्यवस्था की सीढ़ी है।
Harmony in the family is a step to the harmony in the society.

3. ਪ੍ਰਾਣ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਪਦਾਰਥ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਚੇਤੰਨ ਇਕਾਈ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।
 प्राण और पदार्थ में चैतन्य इकाई नहीं होती है।
 Plants and material things do not have the sentient (conscious) entity.
4. ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਨਿਰਭੈਅਤਾ ਮਾਨਵੀ ਉਦੇਸ਼ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।
 'समाज में अभय' मानव लक्ष्य का एक भाग है।
 Fearlessness in society is one of the comprehensive human goals.
5. ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ਸ਼ੀਲ ਇਕਾਈਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ ਹੈ।
 प्रकृति सतत संघर्षशील इकाइयों का समूह है।
 The nature is a collection of constantly conflicting entities.

ਭਾਗ-ਅ   ਭਾਗ -ਬ   Section B   5x4

ਇਸ ਭਾਗ ਵਿਚ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ। ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦੇਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।
 इस भाग में पांच प्रश्न हैं। सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।

There are five questions in this section. Attempt ALL questions.

2. ਮੁੱਲ ਸਿੱਖਿਆ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਮੁਢਲੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
 किसी प्रस्ताव को मूल्य शिक्षा में शामिल करने के लिए कोई तीन आधारभूत दिशा-निर्देश उदाहरण देते हुए समझाइए।
 Explain any three basic guidelines for a proposition to qualify for Value Education with examples.
3. ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਸਹਿਤ ਵਰਗੀਕਰਣ ਕਰੋ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਭੌਤਿਕ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਗਿਣਤਾਮਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਕਿਵੇਂ ਹਨ?
 शरीर के लिए आवश्यकताओं का उदाहरण देते हुए वर्गीकरण कीजिये। इन आवश्यकताओं को पूरा करने के लिए शारीरिक सुविधाओं की जरूरत सीमित किस तरह से है।
 Classify the needs of the Body with examples. How are the physical facilities required to fulfil them limited in quantity?
4. ਕਿਤਾਮੁੱਖੀ ਨੈਤਿਕਤਾ ਵਿਚ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਉਦਯੋਗ ਵਿਚ ਇਸ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।
 व्यवसायिक नैतिकता में योग्यता से आप क्या समझते हैं? उद्योगों में इसका क्या प्रभाव होगा इसके दो उदाहरण दीजिए।
 What do you understand by competence in professional ethics? Give two examples of its implications in industry.
5. ਭੇਦ (ਵਖਰੇਵਾਂ) ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਮਾਨਵ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਲਈ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।
 भेदभाव से आप क्या समझते हैं? इससे मानव का अपमान किस तरह होता है?
 What is differentiation? How does it lead to disrespect of a human being?
6. ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿਚ ਆਵਰਤਨਸ਼ੀਲ (ਮੁੜ ਵਰਤੋਂ ਯੋਗਤਾ) ਨੂੰ ਦੋ ਉਦਾਹਰਣ ਦੇਕਰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ।
 प्रकृति में आवर्तनशीलता (चक्रीयक्रम) को कोई दो उदाहरण देकर समझाइए।
 Explain the recyclability in nature with any two examples.